

Ert datum Er referens
2017-10-30 Ju2017/07896/Å
Datum Vår referens
2018-01-30 Kajsa Frisell

Justitiedepartementet
Ju.a@regeringskansliet.se

IT&Telekomföretagens synpunkter på delbetänkandet Datalagring – brottsbekämpning och integritet (SOU 2017:75)

EU-domstolen underkände i december 2016 den svenska generella och odifferentierade datalagringen med hänvisning till att denna innebar ett brott mot de mänskliga rättigheterna. Till följd av detta initierade regeringen en utredning med uppgift att föreslå nödvändiga förändringar för att anpassa de svenska datalagringsbestämmelserna till EU-rätten.

Att svenska brottsutredande myndigheter kan ha stor nytta av uppgifter om exempelvis telefonsamtal eller internettrafik är otvivelaktigt, men lagring av data för effektiv brottsbekämpning måste utgå från vad som är nödvändigt och proportionerligt för att uppnå detta ändamål. Regleringen måste vara tydlig och förutsägbar, och tillgodose såväl behovet av brottsbekämpning som kraven på integritet.

IT&Telekomföretagen kan dock konstatera att förslaget som presenterats av utredaren har stora brister. Inte minst för att det som föreslås med största sannolikhet skulle innebära att svensk lagstiftning återigen bryter mot EU-rätten, då förslaget innebär en fortsatt generell lagring som i centrala delar t.o.m. är mer omfattande än den som underkänts. IT&Telekomföretagen konstaterar också att utredaren underlåtit att redovisa det alternativ EU-domstolen pekar ut som en proportionerlig lösning, benämnt som riktad lagring, i strid med utredningsdirektivets uppdrag till utredaren att överväga olika alternativ till förändringar och belysa för- och nackdelar med dessa alternativ.

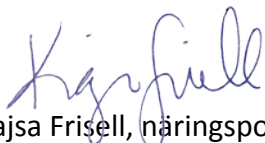
Med riktad lagring avses förebyggande lagring av uppgifter som är hänförliga till vissa specificerade omständigheter kopplade till risken för allvarlig brottslighet, vilket är en mycket viktig skillnad från generell lagring och övervakning som omfattar alla människor i samhället. Lösningen, menar EU-domstolen, tillgodoser de brottsbekämpande myndigheternas rimliga behov, utan att göra övertramp på de mänskliga rättigheter som varje EU-medborgare är tillförsäkrad. Varför denna lösning inte övervägts av utredaren redovisas inte.

Sammantaget innebär utredarens förslag, för IT&Telekomföretagens medlemmar, en betydande risk för att återigen hamna i en rättslig osäkerhet där företag åläggs nya skyldigheter som driver kostnader och blockerar utvecklingsresurser under lång tid framöver, tills det med stor sannolikhet kommer konstateras att även den nya lagringsskyldigheten bryter mot EU-rätten och måste rivas upp. Detta kommer innebära att branschens investeringar i digitaliseringen av Sverige hämmas, men också att de brottsbekämpande myndigheterna inte får den förutsägbara tillgång till data de behöver för att bedriva en effektiv brottsbekämpning.

Sverige har inte råd att göra om samma misstag och återigen implementera en alltför generell datalagring i strid med EU-rätten. Vi uppmanar därför regeringen att omarbeta förslaget och föreslå riksdagen en reglering om datalagring som är långsiktigt hållbar och tillgodoser såväl behoven hos brottsbekämpande myndigheter som allmänhetens rätt till skydd för sin integritet i enlighet med EU-rättens krav.

Med vänlig hälsning,

IT&Telekomföretagen inom Almega

Kajsa Frisell, näringspolitisk expert

David Mothander, förbundsdirektör